

Област Ловеч

- ▶ Население (2021)
- ▶ Територия (кв.км)
- ▶ Брой на населените места
- ▶ Дял на населението в градовете (%)

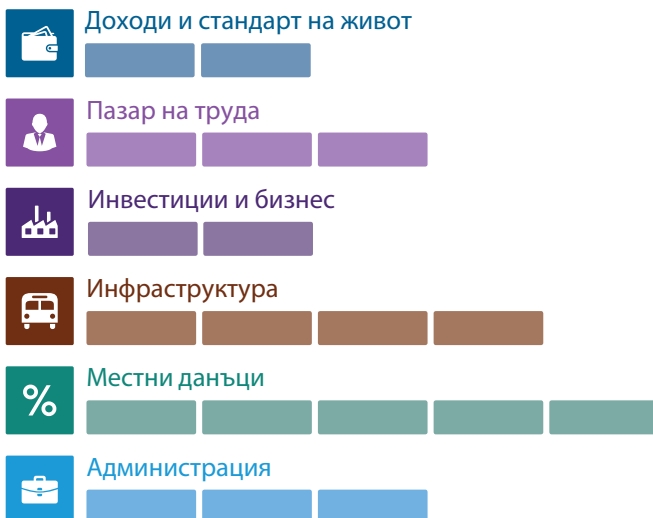
116 394
4129
110
61,9



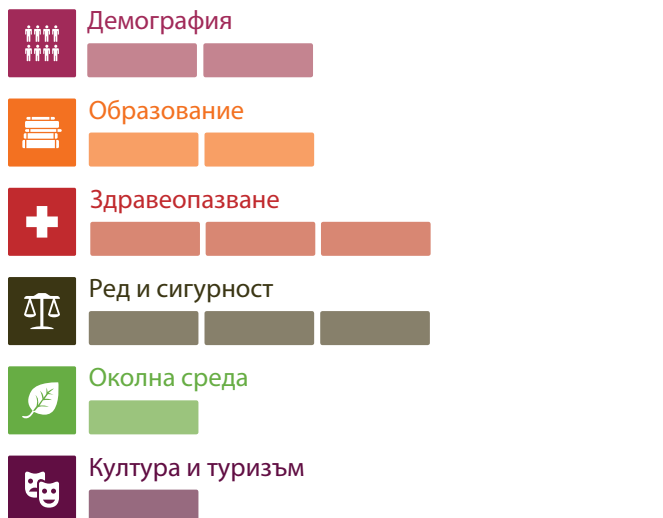
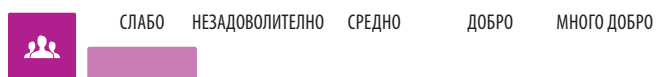
Брутният вътрешен продукт на човек от населението, доходите и заплатите в област Ловеч нарастват, но остават сравнително ниски. Бедността се увеличава. Въпреки че коефициентът на заетост продължава да е по-нисък от средния, той достига рекордно ниво за областта. Наблюдава се увеличение на вътрешните и свиване на чуждите инвестиции. Качеството на пътната настилка се повишава и е над средното в страната. Усредненото ниво на местните данъци в общините от областта е относително ниско. Делът на собствените от общите приходи на общините от областта намалява и остава сравнително нисък.

Заради силно отрицателния естествен прираст Ловеч е сред областите с високо ниво на застаряване. Резултатите на учениците са сравнително ниски, а професионалното образование не отговаря на търсенето в икономиката. Броят на общопрактикуващите лекари остава по-висок от средния за страната. Леглата в многопрофилните болници продължават да са малко. Правораздаването е сравнително бързо. Обемът на образуванияте битови отпадъци не е значителен, но делът на предадените за третиране и рециклиране отпадъци остава изключително малък. Културният живот и туризмът в област Ловеч не са особено интензивни.

ИКОНОМИЧЕСКО РАЗВИТИЕ



СОЦИАЛНО РАЗВИТИЕ



ИКОНОМИЧЕСКО РАЗВИТИЕ ■■■■

Доходи и стандарт на живот ■■■

Брутният вътрешен продукт на човек от населението в област Ловеч нараства значително и през 2021 г., но остава сравнително нисък – 14,0 хил. лв. в областта при 20,2 хил. лв. в страната. Заплатите и пенсията се увеличават с близки до тези за страната темпове, но също са относително ниски. Средната годишна работна заплата на наетите по трудово и служебно правоотношение е 14,2 хил. лв. (при 18,7 хил. лв. в страната). Средната месечна пенсия пък е 485 лв. (при 537 лв. в страната).

Бедността в областта се увеличава. През 2022 г. делът на населението, живеещо под националната линия на бедност, е 30,3% (при 22,9% в страната).

Пазар на труда ■■■■

Икономическата активност в областта се увеличава и през 2022 г., но остава по-ниска от средната с коефициент от 71,6% (при 73,6% в страната). Това повишение е съпроводено едновременно от ръст и на заетостта, и на безработицата. Въпреки че коефициентът на заетост продължава да е по-нисък от средния, той достига рекордно ниво за областта – 69,3%, и за първи път е с толкова малка разлика (малко над 1 пр.п.) спрямо средния за страната (70,4%). Същевременно коефициентът на безработица е значително по-неблагоприятен от средния – 9,1% (при 5,2% в страната).

Сравнително висок дял от населението на възраст 25–64 години в областта е със средно образование (73,3% при 54,2% в страната), като и висшистите, и тези с основно и по-ниско образование са с по-малки от средните за страната дялове – съответно 13,8% (при 29,8% в страната) и 12,9% (при 16,0% в страната).

Делът на населението в трудоспособна възраст продължава да намалява, достигайки 54,8% (при 58,5% в страната). Коефициентът на демографско заместване като съотношение на населението на възраст 15–19 години към това на 60–64 години през 2022 г. е 63,4% (при 65,7% в страната). Това означава, че на всеки 100 души от областта, на които им предстои излизане от пазара на труда през следващите няколко години, отговарят 63 младежи, които ще се вляят в работната сила.

Инвестиции и бизнес ■■■■

Броят на нефинансовите предприятия в областта е 45 на хиляда души (при 60 на хиляда души в страната). През 2021 г. се наблюдава увеличение на вътрешните и свиване на чуждите инвестиции. Разходите за придобиване на дълготрайни материални активи на човек от населението достигат 1,4 хил. лв. (при 3,1 хил. лв. в страната), а преките чуждестранни инвестиции – до 1,1 хил. евро на човек (при 4,1 хил. евро на човек в страната). Стойността на произведената продукция в областта се повишава до 17,0 хил. лв. на човек (при 31,2 хил. лв. в страната).

Усвояването на европейски средства е сравнително високо. Към 30 юни 2023 г. стойността на изплатените суми на бенефициенти по оперативните програми достига 2876 лв. на човек от населението. В рамките на областта най-много са изплатените средства в общините Априлци, Троян и Ябланица – над 3 хил. лв. на човек.

Разходите за научноизследователска и развойна дейност се увеличават и са над тези в повечето области – 66 лв. на човек от населението.

Инфраструктура ■■■■

Гъстотата на железопътната мрежа в областта остава около средната и през 2022 година. Гъстотата на пътната мрежа е по-висока, макар и с малко, но делът на автомагистралите и първокласните пътища (16,2% при 18,5% в страната) е сравнително ограничен. Качеството на пътната настилка в областта се увеличава и е над средното в страната (46,7% при 41,1% в страната).

Делът на домакинствата с достъп до интернет продължава да се повишава и през 2022 г. (до 87,5%) и изпреварва средния за страната.

Местни данъци ■■■■

Усредненото ниво на местните данъци в общините от област Ловеч е сравнително ниско и през 2023 година. Изключение прави размерът на данъчната ставка върху недвижимите нежилищни имоти на юридическите лица. В област Ловеч тя е средно 2,23‰ при 2,08‰ в страната. Значително по-ниски от средните данъци пък са ставките върху превозните средства – 1,28 лв./kW (при 1,56 лв./kW в страната) и върху прехвърлянето на собственост – 2,34% (при 2,76% в страната).

В рамките на областта най-ниски са усреднените данъци в общините Угърчин и Летница, а най-високи – в общините Ябланица и Априлци.

Администрация ■■■■

Самооценките на местните администрации в областта през 2023 г. за развитието на електронното управление са съизмерими със средните за страната, а за предоставянето на административни услуги на „едно гише“ се задържат над средните. Оценката за прозрачността в работата на органите на местното самоуправление остава по-висока от средната за страната – 74,2% в областта при 70,3% в страната.

Делът на собствените от общите приходи на общините от областта намалява и остава сравнително нисък – 19,7% (при 29,0% в страната). Покритието на общинските разходи с местни приходи пък се повишава, но също е далеч от средните стойности – 69,9% в областта при 84,2% в страната през 2022 година.

СОЦИАЛНО РАЗВИТИЕ

Демография

Коефициентът на естествен прираст в област Ловеч през 2022 г. е $-14,7\%$ и остава значително под средната стойност за страната ($-9,7\%$). Областта не успява и да привлича население и коефициентът на механичен прираст е отрицателен със стойност от $-1,1\%$.

Тези процеси предопределят задълбочаването на тенденцията за застаряване на населението, което се вижда ясно от коефициентите на възрастова зависимост и през 2022 година. Съотношението на населението на над 65 години към това на 0–14 години е $205,7\%$ (при $165,9\%$ в страната), а към това на 15–64 години – $47,4\%$ (при $37,7\%$ в страната).

Делът на градското население в областта е сравнително нисък – $61,9\%$ (при $73,6\%$ в страната), а гъстотата му е значително по-малка – 774 души на кв. км (при 1404 души на кв. км в страната).

Образование

Представянето на Ловеч в сферата на образованието е незадоволително и областта се нарежда на предпоследното място в тази категория (само преди област Сливен). Делът на децата в детските градини се повишава, но остава под средния през 2022 година. Нетният коефициент на записване на населението в V–VII клас намалява (до $86,3\%$) и също вече е под средния ($90,7\%$) през 2021 година. Делът на второгодниците се увеличава и продължава да е значително над средните нива.

Ловеч е и областта с най-ниско съответствие между професионалното образование и профила на икономиката, което основно се дължи на това, че се отличава с най-висок дял на обучаващите се в сектора на хотелиерството и ресторантьорството (почти двойно повече от средния дял в страната) и същевременно със сравнително нисък дял на наетите в тази икономическа дейност.

Резултатите на учениците в областта са ниски. Средният успех на националното външно оценяване по математика след VII клас е $27,5$ т. (при $35,3$ т. в страната). Средната оценка на матурата по български език и литература пък е „Добър“ $3,63$ (при „Добър“ $3,93$ в страната), а делът на слабите оценки се повишава – $24,9\%$ (при $17,9\%$ в страната).

Броят на студентите остава изключително нисък и през 2022 г. при наличието само на Техническия колеж – Ловеч, който е филиал на Техническия университет – Габрово, на територията на областта.

Здравеопазване

Средната продължителност на живота в област Ловеч продължава да намалява и е по-ниска от средната за страната. Коефициентът на детска смъртност също е значително по-неблагоприятен от средния.

Броят на общопрактикуващите лекари спрямо населението остава по-висок от средния за страната и през 2022 година. Лекарите специалисти обаче са сравнително малко. Делът на здравноосигурените се запазва над средния.

Броят на леглата в многопрофилните болници се повишава, но остава сравнително нисък с $4,5$ легла на хиляда души от населението (при $5,9$ на хиляда души в страната).

Броят на преминалите за лечение болни спрямо населението е под средния – 144 на хиляда души от населението при 235 на хиляда души в страната, като е много вероятно част от гражданите на Ловеч да избират да се лекуват в болниците на област Плевен.

Ред и сигурност

Натовареността на съдебната система в област Ловеч е под средната за страната, което се отразява и на бързината на правораздаването. През 2022 г. един наказателен съдия разглежда средно по $8,7$ дела месечно (при $10,1$ дела месечно в страната). Делът на наказателните дела, приключили в 3-месечен срок, е равен на средния за страната, но този на висящите дела е сравнително нисък.

Броят на регистрираните престъпления срещу личността и собствеността в областта се повишава до $11,9$ на хиляда души от населението през 2022 г. и остава над средния за страната ($11,6$ на хиляда души). Разкриваемостта на престъпленията обаче е по-висока от средната – 54% (при 49% в страната).

Околна среда

Обемът на образуваните битови отпадъци е сравнително нисък (379 кг на човек годишно при 445 кг на човек в страната), но делът на предадените за третиране и рециклиране отпадъци остава изключително малък – 7% (при 74% в страната) през 2021 година.

Делът на населението в селища с обществена канализация продължава да изостава от средните стойности и през 2021 г., намалявайки до $59,9\%$ (при $74,8\%$ в страната). Нисък остава и делът на канализацията, свързана с пречиствателна станция за отпадъчни води – $56,0\%$ (при $66,8\%$ в страната).

И през 2022 г. делът на горската територия в областта е близък до средния за страната, а нарушената територия е сравнително ограничена.

Култура и туризъм

Културният живот в област Ловеч не е особено интензивен и през 2022 година. Броят на посещенията в кината продължава да нараства, но остава сравнително малък спрямо населението. При библиотеките се наблюдава същата тенденция. Посещенията на музеите се увеличават по-значително и продължават да са над средните за страната – 930 на хиляда души в областта при 619 на хиляда души в страната.

Относителният брой на леглата в местата за настаняване, както и реализираните нощувки в областта остават по-ниски от средните за страната. По-малък е и делът на наетите в сектора на културата, спорта и развлеченията.

Ключови показатели за област Ловеч

Индикатори на икономическото развитие	2020	2021	2022	Средно за страната
БВП на човек от населението (лв., текущи цени)	10 865	13 963	n.a.	20 212
Средна годишна брутна заплата на нает (лв.)	12 594	14 244	n.a.	18 733
Относителен дял на бедните спрямо линията на бедност за страната (%)	28,9	28,1	30,3	22,9
Дял на населението в трудоспособна възраст (%)	55,3	55,5	54,8	58,5
Коефициент на заетост на населението на 15–64 години (%)	64,1	65,0	69,3	70,4
Коефициент на безработица на населението на 15 и повече години (%)	11,2	8,3	9,1	5,2
Дял на населението с основно и по-ниско образование, 25–64 години (%)	14,9	15,2	12,9	16,0
Дял на населението с висше образование, 25–64 години (%)	20,5	17,5	13,8	29,8
Произведена продукция (лв./човек)	14 312	16 976	n.a.	31 242
Разходи за придобиване на дълготрайни материални активи (лв./човек)	1151	1407	n.a.	3097
Преки чуждестранни инвестиции в предприятията от нефинансовия сектор с натрупване (евро/човек)	1136	1073	n.a.	4098
Дял на домакинствата с достъп до интернет (%)	77,2	78,1	87,5	87,3
Дял на пътната настилка в добро състояние (%)	40,9	40,1	46,7	41,1
Покритие на общинските разходи с местни приходи (%)	71,0	68,1	69,9	84,2
Рейтинг за активна прозрачност на ПДИ за органите на местното самоуправление (%)*	76,9	74,3	74,2	70,3

Индикатори на социалното развитие	2020	2021	2022	Средно за страната
Коефициент на естествен прираст на населението (‰)	n.a.	n.a.	-14,7	-9,7
Коефициент на механичен прираст на населението (‰)	n.a.	n.a.	-1,1	4,2
Среден успех от матурите по БЕЛ**	4,13	3,82	3,63	3,93
Среден успех на изпита по математика след VII клас (в точки)**	29,5	26,1	27,5	35,3
Нетен коефициент на записване на населението в V–VII клас (%)	86,7	87,1	86,3	90,7
Средна продължителност на живота (години)***	73,5	72,1	71,3	71,9
Дял на здравноосигурените лица (%)	90,4	90,6	93,9	93,5
Население на един общопрактикуващ лекар (брой)	1531	1556	1523	1678
Регистрирани престъпления срещу личността и собствеността на хиляда души (брой)	10,5	10,8	11,9	11,6
Дял на висящите наказателни дела (%)	7,8	8,7	8,1	11,6
Дял на населението с достъп до обществена канализация (%)	68,8	59,9	n.a.	74,8
Образувани битови отпадъци на глава от населението (кг/човек/година)	358	379	n.a.	445
Дял от битовите отпадъци, предадени за третиране и рециклиране (%)	9,2	7,3	n.a.	74,0
Посещения в кината на хиляда души от населението	43	145	192	590
Реализирани нощувки в местата за настаняване на хиляда души (брой)	1611	2122	2605	3739

* Данните за 2022 г. са включени в изследването от 2023 година. Същото важи и за предходните години.

** Данните се отнасят за учебната 2022/23 година, а матурите са проведени през 2023 година. Същото важи и за предходните години.

*** Данните са за тригодишни периоди и се обновяват всяка година.